

Fragmenten en citaten

Fragment 1

'Jan was de prater, ik zweeg. We rookten sigaretten, luisterden naar de radio, maakten huiswerk of zaten wat te praten zoals nu in de kast, over vrijheid.

Ik moest als eerste zeggen wat ik onder vrijheid verstond. Ik wilde beginnen over vrede en geen oorlog en vrijheid van meningsuiting, maar ik voelde dat Jan meer van me verwachtte en ik vertelde hem een kort verhaal dat ik onlangs had gelezen.

Het ging over een vader die zijn kind mishandelde en regelmatig opsloot in een donkere kelder onder het huis. Wanneer de vader vond dat zijn zoon er lang genoeg had gezeten, liet hij hem eruit en genoot hij van de angst in de ogen van zijn zoon.

Het kind in de kelder zon op een manier om zijn vader de baas te zijn en eindelijk wist hij wat hij moest doen. Hij weigerde de kelder te verlaten. Zijn vader kon smeken wat hij wilde, de jongen kwam niet naar buiten.

'Goed verhaal', zei Jan.

'En jij?' vroeg ik. 'Wat is voor jou vrijheid?'

'Vrijheid...' zei Jan. 'Vrijheid is naakt door een weiland rennen.'

Hij duwde met zijn voet de kastdeur open.

'Onderwijl schijntend,' voegde hij eraan toe.

Uit: De zee zien – Koos Meijnderts (p. 50-51)

Fragment 2

Spraakgebrek

achteraf weet ik
wat ik had willen zeggen
precies wat ik had moeten doen
grijp ik alle kansen
eindigt ons gesprek
niet in spraakgebrek
als jij weg bent durf ik pas
tegen je te dansen
maak ik fijne grappen
duw de anderen opzij
vind ik eindelijk de woorden
die veel vroeger hoorden
zie ik jou, jij mij

Uit: Hans Hagen, Ik schilder je in woorden. Van Goor, Amsterdam 2001

Fragment 3

'Na het eten had moeder zoals gewoonlijk een vochtig washandje doorgegeven waar we om beurten onze ketchupmonden en plakkerige vingers mee schoonboenden. Ik wilde het niet aanpakken. Moeder zou het me niet vergeven als ik mijn zondige vingers aan hetzelfde washandje afsmeerde dat zij tegen haar lippen drukte – ze at helemaal geen macaroni met ketchup, maar boende toch haar mond schoon. Misschien wilde ze wel de smaak proeven, of was het alvast een verkapte welterustenkus op onze monden, die ze steeds vaker weglief bij het naar bed brengen. Ik ging nu zelf naar boven en trok het dekbed op tot het borstbeen zoals ik weleens in een film bij Belle had gezien en dat er dan altijd iemand kwam die het dekbed onder de kin van de hoofdpersoon instopte, wat bij mij nooit gebeurde, en dat ik soms rillend van de kou wakker werd, het dekbed dan zelf maar optrok en tegen mezelf fluisterde: 'Slaap zacht, lieve hoofdpersoon.'

Uit: De avond is ongemak – Marieke Lucas Rijneveld (p.126)

Fragment 4

'Arend had nooit geboren mogen worden. Zelf had hij zijn uiterste best gedaan om het niet zover te laten komen. Toen hij nog maar net als embryo vanuit de eileider in de baarmoeder was afgedaald, nam hij het besluit zo hard te groeien dat hij nooit op natuurlijke wijze ter wereld zou kunnen komen. Drie weken na zijn verwekking mat hij reeds zes millimeter, ruim het dubbele van zijn leeftijdsgenootjes. Omstreeks die tijd begon zijn moeder te braken, niet alleen 's ochtends na het opstaan, maar zowat elk ogenblik van de dag, vaak zonder dat hij het voelde opkomen. Van genoeg zou Arend zich in de handen hebben gewreven, mochten deze zich toen reeds ontwikkeld hebben. Tot op zijn veertigste dag nam hij zelfs aan dat de uitsteeksels aan weerszijden van zijn bovenlichaam nooit tot handen zouden uitgroeien, maar tot krachtige vleugels die hem ver boven het aardse bestaan moesten voeren. Toen er opeens vlezige lobben ontstonden die zich langzamerhand tot fijne vingers vertakten, was hij zwaar ontgoocheld en nam hij tegen wil en dank de vorm van een mens aan. Gedurende haar hele verdere zwangerschap moest zijn moeder dan ook bijna dagelijks gal oprispen als straf voor het leven dat zij hem had gegeven.'

Uit: Arend – Stefan Brijs (p.9)

Citaat 1

‘Waarom doen alle idioten altijd alsof de ander de idioot is?’

Uit: IJstijd – Maartje Wortel (p.266)

Citaat 2

‘Dat ik zo bijzonder goed bij zinnen lijk, is omdat ik ze goed kan formuleren: wie de dingen het beste kan verwoorden, heeft gelijk.’

Uit: Drift - Bregje Hofstede (p.334)

Citaat 3

‘Als je jezelf een doel stelt moet je de hindernissen onderschatten, anders verlies je de moed en doe je helemaal niets.’

Uit: Bart – Ap Dijksterhuis (p.76)

Citaat 4

‘Te veel kennis over onszelf doen we op uit de blikken van anderen. Wij vertrouwen eerder op hoe wij gezien worden dan op hoe wij onszelf zien.’

Uit: Een schitterend gebrek – Arthur Japin (p.94)